

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1606. usque ad annum 1610

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1776

VD18 90118820

§. 63. Venetorum Respublica a censuris & interdicto soluta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67222](#)

Sæc. XVII. consensum obtenturus esset: Perle
A. C. 1607. hac epistola mox Pontifex Joyosæ
 gotium dabat, ut hanc caussam deno
 urgeret, simulque Venetiarum Duci de
 clararet, quod secluso hoc articulo totu
 concordiæ negotium in irritum caderet
 verum Perronius mox labantem Pon
 tificis animum denuo ad firma paci
 consilia erexerat, id tamen Hispani
 conspirante ipso Donato Veneto Duce
 a Pontifice impetrarunt, ut in Philipp
 Regis gratiam, Pontifex Jesuitarum re
 vocationem in concordiæ pactis omitt
 concederet: Quinimo ipse met Francia
 Rex hunc articulum sat remisse urgen
 videbatur; quippe inter cetera, que
 Campignio Oratori Venetas decreta
 dederat, mandata nullam de eorum re
 stitutione mentionem fecerat, dunctu
 xat injungens, ut a Senatu obtainere
 niteretur, quatenus Ecclesiæ Collegi
 & Jesuitarum bona, utpote Ecclesiæ
 stica, a Nuntio Pontificio administra
 rentur, præcipue cum Respublica non
 bonis hisce, sed Jesuitis bellum dixisset.

§: LXIII.

*Venetorum Respublica a censuris &
 interditio soluta.*

Thuan. l. 137. **Merc. Gallo-**
Belg. t. 6. l. 2. Sublatis igitur omnibus obstaculis fo
 lus joyosa Cardinalis Roma unacum
 diplomate Pontificio Venetas contem
 dit,

dit, ac die decima Aprilis Curiam in- Sæc. XVII.
gressus, quid apud Pontificem egisset, A. C. 1607.
pereleganti oratione Senatoribus ex-
posuit, subjungens, interdictum non
revocatumiri, nisi Jesuitæ restitueren-
tur. „Ad hæc Venetus Dux subridens
„Cardinali reposuit, supervacaneum est
„hanc rem urgere; sat notum enim est
„mihi, quod Pontifex, ut Hispaniæ Re-
„gem sibi demereretur, hunc articulum
„urgere destiterit.., Accepto hoc respon-
so Cardinalis pacis articulos Pontifi-
cis manu firmatos protulit, quorum
hi potissimi erant. I. Ut ambo Sa-
cerdotes captivi consignentur *absque*
protestatione. II. Religiosi ditione di-
lapsi revocentur, restitutis eorum bonis.
III. Revocetur decretum, interdicto
oppositum cum omnibus aliis ab eo de-
pendentibus. IV. Irritum quoque de-
claretur epistola ad omnes urbes trans-
missa. V. Adimpletis hisce conditio-
nibus, sublato interdicto, censurarum
absolutio concedatur. Re igitur cum
acerbitatis quibusdam Patavinis Doctori-
bus & Theologis communicata, respon-
dit Princeps totumque Collegium, quod
in Regis Franciæ gratiam captivos, abs-
que præjudicio auctoritatis Reipublicæ,
tradere parati essent, non tamen omis-
sa protestatione: quo stabilito Cardina-
lis de modo censuras tollendi agere cæ-
pit,

Sæc. XVII. pit, exponens, quod ipse cum Princeps
A.C. 1607. & Senatu ad Ecclesiam Divi Marci
 cedere, atque ad finem Missæ eisdem
 solitam benedictionem impertiri velle
 eoipso enim, quod coram Senatu ipse
 met Sacrum celebraret, omnibus mani-
 nifestum fieret, sublatas esse censurae.
 Verum hic modus displicuit Princeps
 qui Cardinali hæc reposuit, „ut nolam
 „innocentia omnibus sit manifesta, nu-
 „lique culpæ obnoxia, minime deceat
 „ut interveniat actio, quæ absolutionis
 „poenitentiæ aut condonationis specie
 „præferat: sæpe enim aliis Princeps
 „bus contigit, ut quæ ipsi ex pietate
 „ac Religionis studio fecerant, ab aliis
 „in commissæ agnitæque culpæ testimo-
 „nium accepta fuerint. „ Opponent
 autem Cardinale, quod Benedictio a
 apostolica nunquam sit rejicienda, re-
 posuit Princeps, *nec nos illam rejicimus*
nec unquam rejiciemus, nisi ea in falso ad
pœ signum adhibeatur: Tandem multi
 ultra citroque agitatis Cardinalem inter-
 & Senatum conventum est. I. Ut Ca-
 dinalis in Collegio absque alia actione
 solutas esse censuras annuntiet, eodem
 que tempore Princeps Cardinali tradidit
 edicti revocationem. II. Captivi redi-
 dantur, data duntaxat utrinque fidei.
 III. Religiosi, qui a Veneta ditione re-
 cessere, restituantur, exclusis Jesuitis.

utpote qui non ob Pontificis obedien- Sæc. XVII.
 tiām, sed alias graves culpas ejecti A.C. 1607.
 fuissent. IV. Nulla fiat mentio de epi-
 stola ad civitates directa, sed duntaxat
 edicti revocatio typis imprimatur. V.
 Orator Romam decernendus a Republica
 eligatur. His stabilitis supererat diffi-
 cultas circa ipsum diploma; cum enim
 ibi hæc verba legerentur: *sublatis censu-*
ris simul tollatur edictum, Cardinalis con-
 tendit, omittendum esse verbum *tolla-*
tur, subrogato verbo *revocetur*; in quo
 Senatus voluntati Cardinalis acquievit.

Compositis igitur omnibus dies vi-
 gesima prima Aprilis indicitur, in qua
 tot votis exoptata reconciliatio perfice-
 retur: Res autem hunc in modum per-
 acta: Habitabat Joyosa Cardinalis in
 Ferrariæ Ducis Palatio, quo se matu-
 tina luce conferebat Fraxineus Gallia-
 rum Regis Orator: postea Marcus Ot-
 tobonus Reipublicæ Secretarius cum
 duobus Notariis & satellitibus, qui am-
 bos captivos Canonicos ducebant, Ora-
 toris cubiculum accessit, quo salutato
 inquiebat: *Hi sunt duo illi capti, quos*
juxta transacta Serenissimus Princeps in Re-
gis Christianissimi gratiam Oratori suo con-
signat, protegendo, quod id absque præ-
judicio auditoratis, quam Ecclesiasticos ju-
dicandi Respublica habet, factum intelliga-
tur, ad hæc reposuit Orator: Hac con-

Hist. Eccles. Tom. LIV.

L ditio-

Sæc. XVII. ditione illos recipio: his ita gestis de-
A. C. 1607. per utrinque conficiuntur tabulæ. On-
tor vero cum toto suo comitatu Capti-
vos ad Cardinalis conclave adducens
hi sunt, inquiebat, captivi, quos Pontifi-
tradere jubeor, mox Cardinalis eos co-
signabat Claudio Montano hanc in re-
a Papa delegato, qui in Dominii & po-
sessionis signum eos dextera tangen-
satellites rogabat, ut illos interim co-
stodirent. His peractis Cardinalis uni-
cum Oratore ad Principem, totumque
Collegium accedens inquiebat, gaudi-
tandem optatissimum juxta ac faustissimu-
illum illuxisse diem, in quo Serenitati os-
træ annuntiare licet, quod omnes censem-
sint, prout re ipsa sunt, sublatæ: inge-
tem capio voluptatem ex præclaro hoc be-
neficio, quod in Christianam Rempublicam
præcipue vero in Italiam exinde redundat.
His dictis Princeps diploma de revocati-
decreto tradidit Cardinali, qui Orato-
rem Romanum ablegandum feligi petuit
eapropter eadem adhuc die sub vespe-
ram nominabatur Franciscus Contan-
nus, qui etiam die nona Maji Romanus
profectus die decima nona ejusdem
Mensis ad Pontificis alloquium perbe-
nigne admissus est: vicissim vero Pon-
tificis Nuntius die secunda Junii Vene-
tias advenit, pari honorum significa-
tione exceptus: Pontifex vero hauc

trans-

transactionem sibi a Cardinale submis- Sæc. XVII.
sam die trigesima Aprilis ratam habuit. A. C. 1607.

Tandem igitur periculosem hoc dissidium contra omnem spem optatum sortiebatur exitum, cuius prosperitas possimum in acceptis referenda est dexteritati Cardinalis Joyosæ, qui omissis cavillationibus multa, quæ quidem Romanæ Curiæ Ministri expetebant, ipse vero nunquam a Venetis concedenda prævidit, prudenti dissimulatione suppressit. Re penitus confecta Veneti huic Cardinali argenteorum vasorum quatuor sportas, Oratori autem Gallico adamantem & aureum ingentis pretii poculum in gratitudinis thesseram pro adhibita tam indefessa opera dono dede- runt. Henricus vero Galliarum Rex Perronium Cardinalem Senonensi Archiepiscopatu & supremi Galliarum Eleemosynarii dignitate decorabat.

§. LXIV.

Calvinistæ occasione hujus dissidii suam sectam Venetas invehere intenti.

Composito hoc dissidio epistola a quo-
dam Pastorculo Genevensi Parisios ad quemdam Calvinistam fuit intercep-
ta hujus tenoris: „ipiemet aliquamdiu „ Venetiis commoratus Evangelium „ ibidem introduxi, cujus uberrimos Daniel hist.
de France
tom. 10.
Lettr. du
Cardinal.
Ubaldin.
16. Sept.
L. 2 , fru- 1609.

